

3. Про публічно-приватне партнерство: Закон України від 19 черв. 2025 р. № 4510-IX // *Відомості Верховної Ради України*. – 2025. – № 27. – Ст. 289. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4510-20>.

4. Федоренко В. Г. Теоретичні аспекти дослідження інвестиційної діяльності // *Збірник наукових праць КНТУ*. – Кропивницький: КНТУ, 2023. – № 22(2). – С. 231–238. – Режим доступу: https://kntu.kr.ua/doc/zb_22%282%29_ekon/stat_20_1/54.pdf

УДК 005.21:005.334:334.72](06)

**ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
В КРИЗОВИХ УМОВАХ
FEATURES OF ENTERPRISE MANAGEMENT STRATEGY IN
CRISIS CONDITIONS**

Щербатюк Анна Романівна,
здобувачка вищої освіти Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини, м. Умань, Україна

anna.shcherbatiuk@udpu.edu.ua

Shcherbatiuk Anna Romanivna,
student of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University,
Uman, Ukraine

В умовах нестабільної економіки підприємству потрібен стратегічний аналіз і оцінка ризиків. Під час кризи традиційні методи стають недостатніми, тому важливі адаптивні стратегії, що дають змогу швидко реагувати на зміни, мінімізувати ризики та протидіяти невизначеності. Це допомагає зберігати стабільність роботи й зміцнювати конкурентні позиції.

Криза на підприємстві являє різке загострення протиріч у його діяльності, що загрожує стабільності. Вона може виникати через зовнішні фактори, як-от економічна та політична нестабільність, зміни в конкурентному середовищі, або через внутрішні проблеми, такі як недосконала організація виробництва, неефективна інвестиційна та маркетингова політика і стратегічні помилки.

Сучасний бізнес активно використовує поняття "антикризове управління" — управлінську діяльність, що передбачає аналіз внутрішніх і

зовнішніх факторів для своєчасного виявлення кризи. Його мета — розробити та впровадити заходи для швидкої стабілізації, відновлення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. [5].

Антикризове управління підприємством передбачає забезпечення фінансової стійкості, подолання кризових явищ, оптимізацію витрат та впровадження ефективних управлінських рішень. Воно також охоплює нагляд за фінансово-господарським станом, формування дієвої кадрової політики та розробку нових стратегій розвитку [4].

Антикризове управління стає особливо актуальним в періоди пролонгованих та всеохоплюючих криз, таких як воєнна агресія російської федерації проти України. Кожне підприємство зазнає наслідків воєнного стану, і ці впливи проявляються з максимальною інтенсивністю. У таких умовах навіть реалізація планових проєктів стикається з непередбачуваними ситуаціями, незважаючи на їх детальну підготовку та планування.

Теорія антикризового управління, досліджена багатьма українськими науковцями, розглядає вплив передкризових, кризових і післякризових стадій макроекономіки на підприємства [1, 3]. У кризу важливими є контролінг, оперативний контроль, коригування дій, диверсифікація проєктів і злагоджена робота керівництва. Це забезпечує своєчасну реакцію на загрози, підтримку стабільності та підвищення ефективності бізнесу. Отож, ключові засади концепції антикризового управління бізнесом можна виразити наступним чином:

- Впровадження антикризового управління обґрунтоване через високий ризик криз, що виникають через невідповідність між змінами зовнішнього середовища та внутрішнім потенціалом підприємства;

- Розвиток кризових явищ має поетапний характер, тому підприємствам необхідне безперервне системне антикризове управління з урахуванням ресурсів, стратегічних цілей і тактичних завдань;

- Специфіка виникнення та розвитку організаційної кризи дозволяє ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки та фактори, що впливають на організаційні структури підприємницької діяльності;

- Підприємства, що демонструють високі фінансово-економічні результати та мають розвинені управлінські функції, найбільш успішно пристосовуються до негативного впливу зовнішніх і внутрішніх детермінант;

- Антикризове управління підприємства має спиратися на різні механізми, інструменти та технології, відповідні фазам кризового тиску: проактивне, поточне та посткризове;

- Забезпечення механізму антикризового управління необхідними ресурсами є ключовим для адаптації до умов кризи [2].

Антикризове управління має бути частиною системи управління підприємством і стратегії розвитку, забезпечуючи ефективність та сталий ріст. Воно починається з аналізу ризиків, вразливостей і причин криз, оцінки наслідків та системного планування, що дозволяє своєчасно коригувати стратегію та мінімізувати негативні наслідки.

Список використаних джерел

1. Гріщенко І., Сисоєва І., Циганчук В. Методи підвищення конкурентоспроможності торговельних підприємств на основі кластерного підходу. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 64.

2. Грущенко О., Бездітко С. Основні концептуальні підходи антикризового управління підприємством. *Збірник наукових праць «ЛЮГОΣ»*. 2025. (24 січня 2025 р.; Сеул, Південна Корея). С. 68–72.

3. Кавецький В. В. Сучасні системи управління плануванням та організацією виробництва. *Ефективна економіка*. 2021. № 12.

4. Копитко М., Грицан В. Сутність, значення та особливості антикризового управління підприємством в умовах впливу на нього чинників війни та євроінтеграційних процесів. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія економічна)*. 2024. Вип. 1. С. 36–42.

5. Попова О. Ю., Хобта В. М., Лізунова О. М. Сучасні тенденції розвитку економіки та обліку: наукові горизонти. *Сучасні тенденції розвитку економіки та обліку: наукові горизонти* : Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції 21 березня 2024 року. Луцьк : ДВНЗ «ДонНТУ». 2024. С. 112–115.